

Zaterdag

den 14 September.

S P A N J E.

MALAGA den 6 augustus. De hoofden dezer provincie doen alles wat ijver en vaderlandsliefde vermogen, om in het onderhoud der troepen te voorzien; er heerscht, in 't algemeen een groot gebrek in 's lands kasfen, en het is maar al te zeker, dat de behoefte bij de ambtenaren der koninklijke marine zoo tot het uiterste gekomen is, dat zij van honger moeten sterven. Deze treurige toestand heeft de gevoeligheid van den infant, generalissimus van het zee-wezen, opgewekt, en hij heeft van den koning eenige oogenblikkelijke hulp erlangd, die echter ver is van genoegzaam te wezen. De geestelijkheid pikt zich volkomen uit mee geven. Deze staat van zaken is zeer pijnlijk, te meer, om dat men er geen eind aan ziet. Van Ferrol wordt geschreven, dat dezelve belemmeringen zich daar ook doen gevoelen, en de lastige kruisvaart der onafhankelijke kapers belet de komst der galioenen (of zilvervloot), waarop zij gerekend hadden.

R U S S I A N D.

PETERSBURG den 17 augustus. De gouvernements-stad Ufa is door brand bijna geheel in den asch gelegd; de keizer heeft tot ondersteuning der inwoners 10 000 roebels getrokken, en den geremien raad, vorst Alexander Golyzin (Gallitzin) vergund, eene intekening tot mede bijdragen open te stellen.

In een gezelschap van personen uit verscheiden standen had men onlangs de volgende overeenkomst tusschen de stookkassen en fabrieken opgemaakt, daar beiden slechts een werk van menschelijke nijverheid zijn, en beiden ook door dezelfde oorzaak, zucht tot winst, worden aangedreven. Vruchten, bodmen, bloemen, en alle oranjerie-gewassen worden door kunst gedreven, en vereischen, even als de fabrieken, geschoolwen, werkzaamheden en stoking. Maar van waar komt het dan, vroeg iemand, dat de stookkassen, zoolijk men weet, zoo onverschillig in Rusland voortkomen, terwijl fabrieken, die toch ook een werk van menschelijke kunst en nijverheid zijn, langzamer vorderingen bij ons gemaakt hebben? Daar van daan, hernam de heer von Koulodalew, minister van binnelandse zaken, die ook in het gezelschap was, om dat zich het bestuur nooit en op geenere wijze in den aanleg en waarneming der stookkassen door voorchriften en regelen gemengd, maar die geheel aan de vrijheid der eigenaars overgelaten heeft. Sedert het bestuur de vroegere bemoeijing met fabriekzaken heeft laten varen, dezelve alleer aan de vrije werkzaamheid der eigenaars heeft overgelaten, en zich alleen bepaald heeft, om die door wegruiming van hindernissen te bevoordigen, zier men de fabrieken, even als de stookkassen, dagelijks toornemen en volmakter worden.

P O L E N.

WARSCHAU den 23 augustus. Er is hier onlangs in het departement van Lublin, bij het voormale Potockische leedje Kuzow, eene beek ontdekt, waarvan het water, volgens de scheikundigen, niet dat van Pyrmont kan worden vergeleken; eene gewigtige ontdekking voor Polen, hierwek slechts twee geneeskrachtige baden bezit.

De oogst valt tegen alle verwachting pijnlijk goed uit.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN den 21 augustus. Eenige dagen geleden ging de keizer, van zijne dochters en de kleine koning van Rome vergezeld, den jongen kleinen leeuw zien, welke aan hoogstdezelfen door de prinses van Wallis, ten gescheitke gezonden was. Dit leeuwje, nog zeer jong, wordt door twee geiten gezoogd. Eene der twee, het gezelschap ziende naderen, stelde zich in postuur om eene der aartshertoginnen aan te vallen; het kind wierp zich op het diert, nam het bij de hoornen, en zeide met bedaardheid: „Gij kunt nu voorbij gaan, mijne tante, vrees niet, ik houde haar vast.“ De keizer verheugd, riep uit: „Bravo, mijn kind! Ik ben over u te vreden, want ik zie dat gij het gevaar kent, en hetzelfde weet te trotseren.“ Z. M., en in het algemeen alle lieden, beminnen dan kind veel.

WEENEN den 27 augustus. Op de voorstellen van prins Jeronius de Montfort (Jeronius Buonaparte) en deszelfs echtgenoot, opzener van den koning van Wurtemberg, heeft de keizer hun vergund, niet te Brünn, maar de stad Grätz, waar ook te voren Lodewyk Buonaparte woonde, tot hun verblijf te kiezen.

HAMBURG den 3 september. In langen tijd heeft niemand bij het publiek alhier eene zoo levendige deelneming opgewekt, als de vrouw van den professor Reichard, welke hier den 29 augustus voor de vijfde maal met een luchtblou omhoog rees. Deze deelneming echter ging tot bezorgdheid over, toen er geene hindernissen wegens het lot der ondernemende vrouw inkwamen, en men vreesde, dat de luchtblou den weg naar de Ooszee mogt genomen hebben. Tot algemeene blijfschap is deze vrees ongegrond geweest. Den 31 augustus, des avonds ten 6 uren, kwam mevrouw Reichard weder te Schwerin aan (23 uren van hier), van waar zij hare echtgenoot meldde, dat zij zich na een gevaarlijken doch gelukkigten togt, 12 mijlen van Schwerin, bij Malchin aan de Carnitzer scheiding, bij het vorstelijk bosch, en op de grenzen tusschen Mecklenburg en Pommeren, 12 Duitsehe mijlen achter Schwerin, had aedergelaten, en dinsdag weder te Hamburg hoopte te zijn.

HAMBURG den 6 september. Men meldt uit Petersburg dat Z. M. de keizer den 18 augustus des avonds de reize naar Moscou heeft aangenomen.

F R A N K R Y K.

PARYS den 3 september. Met groeten vernemen men van tijd tot tijd dat de openbare geest werkelijk verbeterd is; de maring, welke in de handelwijze van de regering meer en meer begint door te stralen, brengt veel toe om de gemoederen te vreden te stellen en het vertrouwen te doen herleven. Niettegenstaande men weet dat er dit jaar een deficit zal zijn van 150 a 200 millioenen, waarvan een groot gedeelte het departement van oorlog aangaat, en men zegt dat in de afgelopen maand eene aanzienlijke som renten in omloop is gekomen, uit hoofde der liquidatie met de vreemde mogendheden, ziet men echter dat de prijs der fondsen zich staande houdt, en zelfs in de laatste dagen een weinig verbeterd is.

Men hoort veel minder dan voorheen klagen over het misbruik der banklagen, waarvoor zoo vele onbillijkheden zijn gepleegd, en men ziet zoo menig een ren vijand heeft gemaakt; men heeft integendeel verscheidene inwoners eener gemeente, welke hinnen maire hadden aangeklaagd, tot eene aanzienlijke geldboete zien verwijzen. Men vindt eindelijk in de behandeling van de zaak van den abt Vinson een sprekend bewijs van de constitutionele gezindheid van het ministerie, en tevens van de plijfgen, welke men aanwendt om een groot deel der bevolking van Frankrijk over het bezit der nationale goederen, dit teedere punt, gerust te stellen. Het eenige dat thans zorg baart, is het algemeene gerucht dat Z. M. de koning gezind is om de kamer bijeen te roepen zoo als dezelve in het voorjaar is gescheiden; men ziet in 't algemeen, en met reden, in dat geval de zitting met semigen schroom te gemet.

PARYS den 4 september. Het correctioneel proces van 't abt Vinson, schrijver van: *Het concordant om den koning verklaard*, was in hij de verkoop

der nationale domeinen eene plundering en diefstal, en de koppers en tegenswoordige bezitters derzelve heiligschennende dieven noemt; is uitgewezen, en de abt veroordeeld tot drie maanden gevangenis, tot 50 francs boete, om twee jaren te blijven onder toezigt van de hooge politie, en om de kosten van den processe te betalen.

— Een vreemd nieuwspapier behelst de onderstaande bijzonderheden over den voortgang der Koepok-inenting, in onderscheidene gedeelten van den aardbodem:

„De ambassadeur van Engeland bij het hof van Ispahan, heeft berigt, dat de waarschijnlijkste erfgenaam der kroon en vijftien-honderd personen van zijr gevolg zich met in Europa aangebragte Koepok-stof hebben laten inenten, en dat in de stad Teheran deze heilzame bewerking dagelijks meer opgang maakt.

„Op de kust van Cromandel, heeft de geneesheer Scott veertig-duizend personen met deze stofte ingeënt, en de bewerking heeft op allen zeer goede, gevolgen gehad; alleen bij de Negers merkte men eenige buitengewone verschijnselen op, welke men aan de gesteldheid van hitte huid toeschrijft; men heeft tot vijf malen de operatie op sommigen moeten herhalen.

„Te Jamaika is een genootschap voor Koepok-inenting opgericht, in navolging van dat te Londen, hetwelk met die laatste in correspondentie is.

„Op de Kaap de Goede Hoop is de kinderziekte voor de inenting geweken, zoo dat men er deze schrikkelijke ramp bijna niet meer kent. Dit gelukkig gevolg wordt tevens aan den staat van afzondering dezer volkplanting toegeschreven.

„Te Ceylon, waar de kinderziekte heftelijke verwoestingen maakte, is dezelve zoo zeldzaam geworden, dat de geneesheeren, die het inenting bevest waren met het behandelen der ziekte, op dat eiland was elke ziekte bijzondere geneesheeren heeft, genoodzaakt zijn van dit hun beroep af te zien.

PARYS den 6 september. De *Moniteur* van heden bevat eene koninklijke ordonnantie, welke van den 4 dezer gedagteekend is, en waarin gezegd wordt:

„De koningen onze voorgangers willende vereeren en aanmoedigen, een zoo belangrijk beroep als dat der drukkunst, hebben ten allen tijde den wet van drukkert des konings verleend aan de personen van dat beroep die met het meest onderscheiden door hun gedrag en de volmaking hunner kunst; die gunst, leges aan de genen, die ze verkregen hebben, strenger verpligtingen en eene groter eerbied voor de wetten op.

„Wij zijn onderzochten onderrigt, dat verscheidene wettigen, strijdig met het Charter, en met de beginselen van ons gouvernement, van die pers gekomen zijn bij den heer Michaud, eenen onzer drukkers. Een dier werken is thans voor de geregtshoven; een ander [dat van den abt Vinson, getiteld: *Het concordant om den koning verklaard*] is bij vonnis van het correctioneel geregtshof van gister verboden.

„Om die fedenen, en op het rapport van onzen minister secretaris van staat voor het departement der generale politie, hebben wij bevolen en bevelen het geen volgt.

„Het brief van drukker des konings, dat aan den heer Michaud vermaand was, is ingetrokken.

Bij ordonnantie van den 24 augustus II. zijn de staatsraden barons de Capelle, Degerando, Ducou en Forestier, als commissarissen benoemd, om met en benevens de commissarissen der geallieerde hoven, te onderzoeken het bedrag der betalingen, te verrigten van den 1 december 1815 tot den 1 junij II. in gevolge de conventie van 20 november, alsmede de reeds verstrekte betalingen over den zelfden tijd; en te constateren dat Frankrijk voor de 6 eerste maanden na de geslootene conventie aan dezelve heeft voldaan.

Eene koninklijke ordonnantie, van den 4 dezer, behelst hoofdzakelijk de volgende bepalingen: „Geen der artikelen van het constitutioneel charter zal herzien worden. De kamer der afgevaardigden is onbonden. Het getal afgevaardigden der departementen is bepaald overeenkomstig art. 36 van het charter. De arrondissements- en departements kies-kollegien blijven zoodanig zamengeesteld, als dezelve, bij ordonnantie van den 21 junij 1815, erkend zijn en voltallig gemaakt hebben moeten worden. De departements kies-kollegien zullen den 4 oktober bijeen komen. De zitting van 1816 zal den 4 november geopend worden.

De 5 prct. geconf. zijn heden, zonder het op 25 dezer verschijnend half jaar interest, 57 fr. 50 c., en de actien van de bank 1090 fr.

N E D E R L A N D E N.

BRUSSEL den 9 september. Alle de meubelen, verguld bronswerk, pendules, bestemd voor het amblemment van Z. M. den Koning en Z. K. H. den Prins van Oranje, zullen uit onze fabrieken herkomstig zijn, ten einde de nationale nijverheid aan te moedigen. De heeren Lefavre, van Doornik, zullen de tapijten, de pendules, de bronzen, als mede alle de ornamenteen in dat soort leveren, en reeds zijn er eenige afgeleverd; het zija meestersstukken van smaak en van uitgezocht werk.

De heer J. van der Bol, woonende te Brussel, heeft bij de maatschappij van *Rhetorica* te Gend, den eersten prijs van Vlaamsche of Hollandsehe welsprekenheid behaald. Het voorgestelde onderwerp is: *Eene geschiedkundige lofsrede op het doorluchtig huis van Oranje-Nassau, sedert het jaar 1500, tot op dezen dag.* Deze maatschappij had hetzelfde onderwerp voorgesteld voor een Nederduitsch dichtstuk, en heeft nog van denzelfden lofspreker den prijs van Hollandsche dichtkunde toegewezen.

Te Nieuwpoort hebben zich den 29 augustus II. mede een aantal ingezetenen vereenigd een departement der in de Noordelijke provincien bestaande *Maatschappij tot Nut van het Algemeen*, ter hand gebracht.

— De Pruisische generaal von Zieten is uit Parijs in zijn hoofdkwartier terug gekomen. Hij heeft de noodige bevelen gegeven om tegen het einde van de maand twee kampementen te formieren, ieder van 10,000 man. De Pruisische troepen zullen alsdan de hün aangevezen kantonnementen voor den winter betrekken. Het gerucht, op nieuw verspreid, als of de helft dezer troepen door andere verwisseld zoude worden, is zonder grond.

Men meldt uit Brussel dat metregentiaande de gegeven bevelen om de forkruting van de regimenten infanterie en cavalerie te maken, men voor alsnog daarmee voortgaat. Men verzekert dat men tegen den eersten oktober deze rekrutering zal doen ophouden. Men vernoot verder dat de Fransehe regering gaane middelen onbeproefd laat om de koloniale regimenten voltallig te maken; ook verzekert men bij aanbonden dat de genoemde regering eene aanzienlijke magt naar Guadeloupe en Martinique wil zenden, van einde ten dien tijde in staat te zijn om, zoo de omstandigheden het mogten begunstigen, een kans op St. Domingo te wagen.

Men heeft veel gesproken van eene bloedige twist, welke rustichen de bezetting van Namen heeft plaats gehad en de gevolgen daarvan veel vergrout; geloofwaardige berichten melden dat het er verre af is dat eenige partijgeest aanleiding tot dat verschil zoude gegeven hebben. Eenige chevaux-legers en sappeurs zijn onderling in eene herberg over eene beuzeling onenig geworden.

